

STATUT

Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH

- Państwowego Instytutu Badawczego

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH - Państwowy Instytut Badawczy, zwany dalej „NIZP PZH - PIB”, utworzony na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o Państwowym Zakładzie Higieny¹, działa na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych², zwanej dalej „ustawą”;
- 2) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce³;
- 3) ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁴;
- 4) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2020 r. w sprawie połączenia Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny oraz Instytutu Żywności i Żywienia im. prof. dra med. Aleksandra Szczygła⁵;
- 5) rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 października 2007 r. w sprawie zmiany nazwy Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie⁶;
- 6) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie nadania Narodowemu Instytutowi Zdrowia Publicznego – Państwowemu Zakładowi Higieny statusu państwowego instytutu badawczego⁷;
- 7) niniejszego Statutu;
- 8) innych powszechnie obowiązujących aktów prawnych.

§ 2. 1. NIZP PZH - PIB jest państwowym instytutem badawczym, będącym państwową jednostką organizacyjną wyodrębnioną pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym.

¹ Dz. U. z 1936 r. Nr 45, poz. 336

² t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 534

³ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.

⁴ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 135

⁶ Dz. U. z 2007 r., Nr 203, poz. 1466

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1142

2. Siedzibą NIZP PZH - PIB jest miasto stołeczne Warszawa.
3. Nadzór nad działalnością NIZP PZH - PIB sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia.
4. NIZP PZH - PIB posiada osobowość prawną.
5. NIZP PZH - PIB jako podmiot leczniczy wpisany jest do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą pod numerem 00000007403.
6. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH - Państwowy Instytut Badawczy może używać skróconej nazwy „NIZP PZH - PIB”.
7. NIZP PZH - PIB ma prawo używania okrągłej pieczęci zawierającej pośrodku wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, a w otoku napis: „Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH - Państwowy Instytut Badawczy”.
8. NIZP PZH - PIB może używać nazwy w języku angielskim „National Institute of Public Health NIH– National Research Institute” oraz akronimu „NIPH NIH - NRI”.

Rozdział 2

Przedmiot i zakres działania NIZP PZH - PIB

§ 3. 1. Przedmiotem działania NIZP PZH - PIB jest prowadzenie badań naukowych, prac rozwojowych i wdrożeniowych z zakresu nauk o zdrowiu, dostosowanych do potrzeb zdrowia publicznego oraz ochrony zdrowia, w szczególności dotyczących monitorowania i analiz stanu zdrowia ludności oraz jego uwarunkowań, organizacji systemu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa żywności oraz sposobu żywienia i stanu odżywienia człowieka, promocji i profilaktyki zdrowia, epidemiologii i diagnostyki chorób zakaźnych, nadzoru epidemiologicznego, szczepień ochronnych, bezpieczeństwa zdrowotnego środowiska i naturalnych surowców leczniczych.

2. W ramach działania, o którym mowa w ust. 1, NIZP PZH - PIB:

1) prowadzi badania i dokonuje ocen w zakresie weryfikacji poprawności danych epidemiologicznych oraz wyników badań laboratoryjnych i opracowuje wytyczne w zakresie metodologii wyników badań laboratoryjnych, prowadzonych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego, a także urzędowej kontroli żywności, wydaje oceny i kwalifikacje rodzajowe naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych oraz wydaje atesty higieniczne;

2) współpracuje z organizacjami międzynarodowymi w zakresie wymiany danych, w szczególności dotyczących charakterystyki patogenów występujących na terenie kraju;

- 3) monitoruje czynniki determinujące stan zdrowia społeczeństwa na potrzeby planowania, monitorowania realizacji i ewaluacji programów polityki zdrowotnej oraz programów zdrowotnych, a także innych interwencji w zakresie zdrowia publicznego;
- 4) monitoruje wartość odżywczą żywności i nawyki żywieniowe ludności w kraju;
- 5) gromadzi i analizuje dane o występowaniu zakażeń drobnoustrojami opornymi na antybiotyki i inne produkty lecznicze;
- 6) realizuje działania w obszarze monitorowania określonych chemicznych czynników ryzyka występujących w żywności;
- 7) ocenia środowiskowe zagrożenia zdrowotne populacji generalnej z uwzględnieniem zmienności regionalnej, w szczególności związane z zanieczyszczeniem powietrza;
- 8) ocenia nierówności społeczne w zdrowiu i proponuje działania mające na celu rozwiązywanie problemów zdrowotnych w wymiarze populacyjnym w celu poprawy stanu zdrowia i zmniejszenia nierówności w zdrowiu, ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia i profilaktyki chorób niezakaźnych;
- 9) bierze udział w przygotowaniu danych i analiz niezbędnych do opracowania Ogólnopolskiej Mapy Potrzeb Zdrowotnych;
- 10) prowadzi w ramach statystyki publicznej ogólnopolskie badanie chorobowości szpitalnej ogólnej;
- 11) prowadzi badania i analizy w zakresie szacowania faktycznych kosztów chorób z uwzględnieniem kosztów bezpośrednich, utraty produktu krajowego brutto i kosztów niepieniężnych;
- 12) prowadzi badania i analizy w zakresie oceny skutków ekonomicznych chorób i ich wpływu na sytuację sektora finansów publicznych;
- 13) rozwija badania w dziedzinie zdrowia publicznego na potrzeby polityki zdrowotnej;
- 14) prowadzi działalność edukacyjną w zakresie zdrowia publicznego z uwzględnieniem kursów specjalizacyjnych oraz innych form kształcenia.

3. Do zadań NIZP PZH - PIB, szczególnie ważnych dla planowania i realizacji polityki państwa, których wykonywanie jest niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz poprawy jakości życia obywateli, wykonywanych w sposób ciągły, należy:

- 1) współrealizacja i monitorowanie realizacji Narodowego Programu Zdrowia w zakresie zleconym przez ministra właściwego do spraw zdrowia albo Głównego Inspektora Sanitarnego;

- 2) prowadzenie badań epidemiologicznych i analiz oceniających częstość występowania chorób i zakażeń w populacji krajowej, w tym badań przeglądowych, a także monitorowanie trendów i sposobów szerzenia się oraz czynników ryzyka chorób na potrzeby planowania i ewaluacji programów profilaktycznych;
- 3) prowadzenie ośrodków referencyjnych w zakresie diagnostyki laboratoryjnej oraz identyfikacji etiologicznych czynników zakażeń i chorób stwarzających szczególne zagrożenie dla społeczeństwa, w tym zapewnienie merytorycznego i laboratoryjnego wsparcia dla realizacji zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych;
- 4) kontrola jakości i ocena bezpieczeństwa produktów immunologicznych, produktów krwiopochodnych stosowanych w zapobieganiu chorobom zakaźnym u ludzi i zwalczaniu tych chorób oraz pełnienie funkcji Państwowego Laboratorium Kontroli Produktów Leczniczych i współpraca z Europejskim Dyrektariatem ds. Jakości Leków w zakresie bezpieczeństwa szczepionek i surowic odpornościowych;
- 5) monitorowanie doniesień naukowych i informacji z organizacji międzynarodowych w celu identyfikacji nowych zakażeń i chorób zakaźnych stwarzających potencjalne zagrożenia dla zdrowia publicznego o zasięgu krajowym i międzynarodowym oraz doskonalenie i wdrażanie metod ich rozpoznawania i ograniczania;
- 6) utrzymywanie laboratorium diagnostycznego spełniającego wymogi krajowe i międzynarodowe standardy w zakresie bezpieczeństwa pracy z etiologicznymi czynnikami chorób zakaźnych, dla których regulacje prawne lub dostępna wiedza naukowa uzasadniają zachowanie szczególnych środków ochrony, hermetyczności i zabezpieczenia środowiska pracy przed dostępem osób nieuprawnionych;
- 7) opracowywanie i przekazywanie danych z krajowego nadzoru epidemiologicznego do europejskiego systemu nadzoru epidemiologicznego prowadzonego przez Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, w tym pełnienie funkcji wiodącej krajowej jednostki koordynującej;
- 8) utrzymywanie i rozwój systemu informacyjnego EpiBaza wspierającego zbieranie i analizę danych w ramach krajowego nadzoru epidemiologicznego nad zakażeniami i chorobami zakaźnymi;
- 9) monitorowanie i ocena stanu zdrowia oraz sposobu odżywiania się ludności w kraju i wybranych subpopulacji w celu:

- a) określenia najważniejszych problemów zdrowotnych i wsparcia w ustalaniu priorytetów polityki zdrowotnej,
- b) przygotowania projektu regionalnej mapy potrzeb zdrowotnych, a następnie sporządzenia Ogólnopolskiej Mapy Potrzeb Zdrowotnych - we współpracy z Agencją Badań Medycznych, Agencją Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Głównym Urzędem Statystycznym, Narodowym Funduszem Zdrowia oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych;
- 10) opracowywanie i realizacja zadań w zakresie profilaktyki pierwotnej i wtórnej oraz promocji zdrowia;
- 11) wsparcie Głównego Inspektoratu Sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w szczególności przez:
 - a) prowadzenie Krajowego Laboratorium Referencyjnego w zakresie bezpieczeństwa żywności zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz.Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.),
 - b) zapewnienie oceny ryzyka na potrzeby Europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) oraz w sytuacjach kryzysowych,
 - c) gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych gromadzonych w ramach działań krajowego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, w tym ocenę pobranych z żywności zanieczyszczeń żywności i substancji dodatkowych oraz współpracę w tym zakresie z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności,

- d) wsparcie Głównego Inspektoratu Sanitarnego w zakresie prowadzenia działań związanych z przeglądami najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni (NDP),
- e) przygotowywanie raportów ewaluacyjnych w zakresie badań polowych dotyczących pozostałości pestycydów dla państwa raportującego dotyczących przeglądu najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni (NDP) w ramach art. 12 rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniającego dyrektywę Rady 91/414/EWG (Dz.Urz. UE L 70 z 16.03.2005, str. 1, z późn. zm.) oraz dokonywanie przeglądów wartości NDP jako państwo raportujące,
- f) uczestnictwo ekspertów NIZP PZH - PIB w posiedzeniach organizowanych w ramach prac instytucji Unii Europejskiej,
- g) sporządzanie opinii, analiz i doradztwo w obszarze bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz prowadzenie szkoleń dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- 12) gromadzenie i analiza krajowych danych o występowaniu zakażeń i chorób zakaźnych powodowanych przez drobnoustroje odporne na antybiotyki i inne produkty lecznicze;
- 13) prowadzenie w ramach statystyki publicznej ogólnopolskiego badania chorobowości szpitalnej ogólnej;
- 14) popularyzacja wiedzy i informowanie społeczeństwa o aktualnej sytuacji epidemiologicznej dotyczącej zakażeń i chorób zakaźnych oraz o sytuacji zdrowotnej obywateli, a także popularyzacja wiedzy i zachowań sprzyjających zdrowiu w zakresie profilaktyki chorób, prawidłowego odżywiania oraz prozdrowotnego stylu życia;
- 15) rozwój krajowej i międzynarodowej współpracy naukowej.

§ 4. 1. NIZP PZH - PIB uczestniczy w systemie ochrony zdrowia w szczególności poprzez:

- 1) wykonywanie działalności leczniczej na zasadach określonych w art. 3 ust. 1-3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, w tym w szczególności w ramach ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, obejmujących m.in. swoim zakresem badania diagnostyczne: bakteriologiczne, immunologiczne, mikologiczne, parazytologiczne

i wirusologiczne, wykonywane w celu rozpoznania stanu zdrowia i ustalenia dalszego postępowania leczniczego oraz na potrzeby nadzoru epidemiologicznego i innych, a także w ramach udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym z zakresu poradnictwa dietetycznego, obejmującego profilaktykę i edukację żywieniową poprzez m.in.: planowanie żywienia w różnych jednostkach chorobowych, udzielanie konsultacji dietetycznych oraz porad edukacyjnych, a także w zakresie promocji zdrowia, w szczególności w obszarze zdrowia publicznego;

2) monitorowanie i analizowanie sytuacji zdrowotnej ludności Rzeczypospolitej Polski z uwzględnieniem ważnych społecznie chorób zakaźnych i niezakaźnych oraz ich czynników ryzyka, a także geograficznych i społecznych nierówności w zdrowiu;

3) opracowywanie nowych metod oraz prowadzenie badań w zakresie wykrywania i oznaczania zanieczyszczeń chemicznych i mikrobiologicznych w szczególności w wodzie przeznaczonej do spożycia i powietrzu wewnątrz pomieszczeń, a także badań składu chemicznego i właściwości fizykochemicznych naturalnych wód podziemnych;

4) prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz w zakresie oceny bezpieczeństwa zdrowotnego materiałów i wyrobów kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz biopreparatów;

5) prowadzenie badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych, opracowywanie wskazań do zastosowań naturalnych surowców leczniczych w lecznictwie uzdrowiskowym;

6) profilaktykę, edukację oraz rozwój działań w zakresie promocji zdrowia, w tym określanie ich najważniejszych kierunków i zakresu, opracowywanie założeń programów edukacji zdrowotnej oraz konsultowanie i opiniowanie wydawnictw i materiałów z tej dziedziny;

7) realizację programów profilaktyki zdrowotnej i programów wieloletnich w zakresie zdrowia publicznego;

8) kontrolę jakości i ocenę bezpieczeństwa produktów immunologicznych, krwiopochodnych stosowanych w zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi;

9) zapewnienie diagnostyki chorób zakaźnych i zakażeń stanowiących szczególne zagrożenie dla zdrowia ludności, w tym nowo pojawiających się patogenów;

10) diagnostykę skażeń środowiska zewnętrznego i związanych z tym zagrożeń stanu zdrowia ludności;

- 11) badania specjalistyczne i odwoławcze w obszarze zdrowia publicznego;
- 12) badania i oceny w zakresie warunków środowiska i otoczenia człowieka wpływających na stan zdrowia ludności poprzez:
 - a) ocenę poziomu radiacji w elementach środowiska oraz od źródeł promieniowania jonizującego;
 - b) wydawanie: atestów higienicznych i ocen higienicznych, m.in. dotyczących materiałów i wyrobów kontaktujących się z wodą, w tym z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz środków stosowanych do jej uzdatniania i dezynfekcji, biopreparatów, materiałów stosowanych w budownictwie; higieny radiacyjnej; świadectw jakości zdrowotnej w zakresie: materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i kosmetykami w tym maszyn i urządzeń stosowanych w przemyśle spożywczym, preparatów chemicznych, w tym dezynfekcyjnych, detergentów, produktów kosmetycznych, przedmiotów użytku, w tym przeznaczonych do kontaktu z ciałem człowieka; świadectw potwierdzających właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych (wód leczniczych, peloidów); ocen rejestracyjnych środków ochrony roślin oraz substancji czynnych w ramach nadanych upoważnień oraz bezpieczeństwa i skuteczności produktów biobójczych, w tym stosowanych do dezynfekcji, dezynsekcji, sterylizacji i deratyzacji;
- 13) popularyzację wiedzy i informowanie społeczeństwa, w szczególności o aktualnej sytuacji epidemiologicznej chorób i zakażeń oraz sytuacji zdrowotnej obywateli, a także o zachowaniach sprzyjających zdrowiu w zakresie profilaktyki chorób, żywności i żywienia oraz stylu życia;
- 14) prowadzenie prac normalizacyjnych i unifikacyjnych w zakresie ustalonym przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

§ 5. W realizacji zadań NIZP PZH - PIB współpracuje w szczególności z organami administracji publicznej, innymi instytucjami badawczymi, podmiotami leczniczymi, ze szkołami wyższymi, Polską Akademią Nauk, oraz organizacjami, instytucjami, stowarzyszeniami i fundacjami działającymi w kraju, a także z odpowiednimi organizacjami i instytucjami za granicą.

Rozdział 3

Organy NIZP PZH - PIB i tryb ich działania

§ 6. Organami NIZP PZH - PIB są:

- 1) Dyrektor;
- 2) Rada Naukowa.

§ 7. Dyrektora powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw zdrowia.

§ 8. 1. Dyrektor:

1) po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej ustala:

- a) plan działalności NIZP PZH – PIB na dany rok kalendarzowy,
- b) kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych;

2) realizuje politykę kadrową;

3) zarządza mieniem i odpowiada za wykorzystanie mienia NIZP PZH - PIB na realizację jego zadań statutowych, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie;

4) odpowiada za wyniki działalności naukowej NIZP PZH - PIB;

5) reprezentuje NIZP PZH - PIB;

6) tworzy szkoły doktorskie;

7) podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących NIZP PZH - PIB, z wyjątkiem należących do zakresu działania Rady Naukowej;

8) po zaopiniowaniu przez Radę Naukową, ustala regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, prawami własności przemysłowej oraz zasadami komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, który określa w szczególności:

a) prawa i obowiązki NIZP PZH – PIB, pracowników oraz doktorantów w zakresie ochrony i korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej;

b) zasady wynagradzania twórców;

c) zasady podziału środków uzyskanych z komercjalizacji między twórcą będącym pracownikiem NIZP PZH – PIB a NIZP PZH – PIB;

d) zasady i procedury komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami;

e) zasady korzystania z majątku NIZP PZH – PIB wykorzystywanego do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenia usług naukowo-badawczych.

2. Dyrektor realizuje swe zadania w szczególności poprzez wydawanie zarządzeń lub decyzji.

3. Dyrektor kieruje NIZP PZH - PIB przy pomocy zastępców Dyrektora, wymienionych w regulaminie organizacyjnym NIZP PZH - PIB, ustalonym przez Dyrektora na zasadach określonych w ustawie.

4. Zastępców Dyrektora powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw zdrowia po zasięgnięciu opinii Dyrektora, z tym że Zastępcę Dyrektora do spraw naukowych minister nadzorujący powoływać będzie po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej.

5. Zastępcy Dyrektora kierują działalnością podporządkowanych im bezpośrednio komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy w zakresie ustalonym przez Dyrektora.

6. Zastępcą Dyrektora do spraw naukowych może być osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł profesora.

7. Dyrektor może powołać kolegium lub inne organy opiniodawczo-doradcze Dyrektora w liczbie nie większej niż 10.

8. Członków organów, o których mowa w ust. 7, powołuje i odwołuje Dyrektor. Zadania, kompetencje, skład i tryb działania kolegiów i innych organów opiniodawczo-doradczych określa regulamin ustalony przez Dyrektora.

§ 9. 1. Rada Naukowa jest organem stanowiącym, inicjującym, opiniodawczym i doradczym NIZP PZH - PIB w zakresie jego działalności statutowej oraz w sprawach rozwoju kadry naukowej i badawczo-technicznej.

2. Rada Naukowa jest uprawniona do zajmowania stanowiska we wszystkich sprawach dotyczących działalności NIZP PZH - PIB.

3. Zadania Rady Naukowej i uprawnienia jej członków określają w szczególności ustawa oraz ustawa o działalności leczniczej.

4. Rada Naukowa realizuje swe zadania na posiedzeniach podejmując uchwały, stanowiska lub inne akty. Posiedzenia odbywają się stacjonarnie w siedzibie NIZP PZH - PIB albo zdalnie za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Posiedzeniem zdalnym jest

również posiedzenie, w którym część członków Rady uczestniczy w siedzibie NIZP PZH - PIB, część zdalnie za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej a komunikacja pomiędzy nimi odbywa się za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Rada Naukowa może również podejmować uchwały, stanowiska lub inne akty poza posiedzeniami, w drodze głosowania w trybie obiegowym – za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zapewniającego tajność głosowań. Szczegółowe zasady prowadzenia głosowań w trybie obiegowym określa uchwalony przez Radę Naukową regulamin.

5. Uchwały Rady Naukowej lub inne akty przez nią podejmowane zapadają zwykłą większością głosów. Uchwały są ważne w przypadku obecności na posiedzeniu stacjonarnym ponad 50% uprawnionych do głosowania członków Rady Naukowej, a w przypadku posiedzeń zdalnych albo głosowań w trybie obiegowym, gdy w głosowaniu wzięło udział ponad 50% uprawnionych do głosowania członków Rady Naukowej.

6. W skład Rady Naukowej, w liczbie 36 członków, wchodzi:

1) pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni NIZP PZH - PIB w liczbie 18 osób, co stanowi 50% składu Rady Naukowej;

2) osoby spoza NIZP PZH - PIB w liczbie 18 osób, co stanowi 50% składu Rady Naukowej.

7. Liczba należnych miejsc w Radzie Naukowej dla pracowników wskazanych w ust. 6 pkt 1 i posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł profesora, zatrudnionych w NIZP PZH - PIB w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż rok przed dniem rozpoczęcia procedury powołania Rady Naukowej wynosi 13 osób.

8. Osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub tytułem profesora, zatrudnione w NIZP PZH - PIB w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż rok przed dniem rozpoczęcia procedury powołania Rady Naukowej, wchodzi w skład Rady Naukowej, jeżeli ich liczba jest równa lub mniejsza niż liczba należnych im miejsc w Radzie Naukowej. Jeżeli liczba tych osób przekracza liczbę należnych miejsc w Radzie Naukowej, przeprowadza się wybory w głosowaniu tajnym.

9. Pracownicy NIZP PZH – PIB wybierają w głosowaniu tajnym na okres 4 lat przedstawicieli:

1) pracowników naukowych nieposiadających stopnia doktora habilitowanego albo tytułu profesora;

2) pracowników badawczo-technicznych.

10. Do Rady Naukowej wchodzi osoby spoza NIZP PZH - PIB posiadające co najmniej stopień naukowy doktora oraz osoby wyróżniające się wiedzą i praktycznym dorobkiem w sferze gospodarczej objętej działalnością NIZP PZH - PIB, które powołuje minister właściwy do spraw zdrowia, w tym spośród kandydatów przedstawionych przez Dyrektora.
11. Dyrektor, Zastępcy Dyrektora oraz główny księgowy posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł profesora, zatrudnieni w NIZP PZH - PIB w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż rok przed dniem rozpoczęcia procedury powołania Rady Naukowej wchodzi w skład Rady Naukowej i nie są zaliczani do liczby osób, o których mowa w ust. 6 pkt 1.
12. W skład Rady Naukowej wchodzi przedstawiciel ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, który nie jest zaliczany do liczby osób, o których mowa w ust. 6 pkt 1.
13. Tryb wyborów reguluje regulamin wyborów ustanowiony przez Dyrektora po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej.
14. Rada Naukowa wybiera spośród swoich członków w głosowaniu tajnym przewodniczącego i jego zastępców. Przewodniczącego Rady Naukowej wybiera się spośród członków Rady Naukowej powołanych przez ministra nadzorującego.
15. Przewodniczącym Rady Naukowej może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora.
16. Funkcję przewodniczącego Rady Naukowej można pełnić łącznie nie dłużej niż przez 8 lat.
17. Funkcja zastępcy Przewodniczącego Rady Naukowej nie może być łączona ze stanowiskiem Dyrektora, jego zastępcy lub głównego księgowego.
18. W posiedzeniu Rady Naukowej biorą udział Dyrektor, przedstawiciel zakładowych organizacji związkowych oraz inne osoby zaproszone przez przewodniczącego Rady Naukowej.
19. Członkowie Rady Naukowej zatrudnieni poza NIZP PZH - PIB są zobowiązani do nieujawniania uzyskanych informacji, stanowiących tajemnicę NIZP PZH - PIB w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.
20. Członkowie Rady Naukowej mogą brać udział w jej posiedzeniach osobiście lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej oraz uczestniczyć w głosowaniu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zapewniającego tajność głosowań.

Rozdział 4

Tryb działania i organizacja NIZP PZH - PIB

§ 10. 1. NIZP PZH - PIB działa na podstawie planu działalności.

2. Plan działalności NIZP PZH - PIB jest ustalany na okres roku kalendarzowego w terminie do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego.

3. Plan działalności NIZP PZH - PIB określa najważniejsze zadania do realizacji w okresie objętym tym planem.

4. Zadania, o których mowa w ust. 3, są określane w planie działalności NIZP PZH - PIB, z uwzględnieniem:

- 1) kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych;
- 2) rocznych planów finansowych;
- 3) perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej.

§ 11.1. Strukturę organizacyjną NIZP PZH - PIB i tryb pracy jego komórek organizacyjnych określa regulamin organizacyjny NIZP PZH - PIB, ustalony przez Dyrektora, po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej oraz zakładowych organizacji związkowych.

2. Dyrektor, po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej i uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw zdrowia, może tworzyć oddziały terenowe poza siedzibą NIZP PZH - PIB.

Rozdział 5

Pracownicy NIZP PZH - PIB

§ 12. NIZP PZH - PIB zatrudnia pracowników:

- 1) naukowych;
- 2) badawczo-technicznych;
- 3) inżynierijno-technicznych;
- 4) administracyjno-ekonomicznych;
- 5) bibliotecznych i pracowników dokumentacji naukowej;
- 6) na stanowiskach robotniczych;
- 7) obsługi i innych, w tym wykonujących zawody medyczne.

§ 13. Zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników NIZP PZH - PIB, ich uprawnienia, obowiązki i kwalifikacje niezbędne do zajmowania poszczególnych stanowisk określa ustawa, niniejszy Statut, regulamin wynagradzania obowiązujący w NIZP PZH - PIB, przepisy prawa pracy, a także inne obowiązujące przepisy prawa.

§ 14. 1. Pracownikiem naukowym jest osoba zatrudniona na stanowisku:

- 1) profesora;
- 2) profesora instytutu;
- 3) adiunkta;
- 4) asystenta.

2. Zatrudnienie pracownika naukowego jest poprzedzone konkursem.

3. Konkurs, o którym mowa w ust. 2, ogłasza Dyrektor w drodze zarządzenia.

4. W ogłoszeniu o konkursie podaje się w szczególności: nazwę stanowiska, którego konkurs dotyczy, wymagania formalne, listę dokumentów, które kandydat powinien złożyć oraz termin składania dokumentów.

5. Ogłoszenie o konkursie zamieszcza się na stronie internetowej NIZP PZH - PIB, a także na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców. Termin zgłaszania ofert nie może być krótszy niż 14 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia.

6. W konkursie stosuje się zobiektywizowane i niedyskryminacyjne wymagania formalne oraz kryteria oceny. Kryteriami ocenianymi w konkursie są osiągnięcia naukowo-badawcze i wdrożeniowe oraz kwalifikacje kandydata.

7. Postępowanie konkursowe przeprowadza komisja konkursowa powoływana przez Dyrektora NIZP PZH - PIB w formie zarządzenia, w skład której wchodzi pracownicy posiadający stopień naukowy lub tytuł profesora a także pracownik komórki organizacyjnej NIZP PZH - PIB odpowiedzialnej za sprawy kadrowe. W skład komisji może być również powołany pracownik komórki odpowiedzialnej za sprawy prawne.

8. Komisja konkursowa dokonuje oceny formalnej złożonych dokumentów, następnie przeprowadza rozmowy kwalifikacyjne z kandydatami spełniającymi wymagania formalne.

Kandydatury, które uzyskały pozytywną rekomendację komisji konkursowej przedstawiane są do zaopiniowania przez Radę Naukową.

9. Po uzyskaniu opinii Rady Naukowej komisja konkursowa przedstawia Dyrektorowi zaopiniowane przez Radę Naukową kandydatury wraz z opiniami Rady Naukowej.

10. Dyrektor dokonuje wyboru kandydata spośród kandydatów rekomendowanych przez Komisję. Dyrektor może zakończyć konkurs bez rozstrzygnięcia.

11. W przypadku nierozstrzygnięcia konkursu z jakiegokolwiek przyczyny, bądź nie zatrudnienia przez Dyrektora kandydata wyłonionego w drodze konkursu, Dyrektor może ogłosić nowy konkurs na dane stanowisko pracownika naukowego.

12. Szczegółowy regulamin postępowania konkursowego określa Dyrektor w formie zarządzenia.

13. Konkursu nie przeprowadza się w sytuacjach określonych w art. 43 ust. 7 ustawy o instytutach badawczych.

Rozdział 6

Komisja dyscyplinarna

§ 15. 1. Pracownicy naukowci i badawczo-techniczni ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za rażące naruszenie obowiązków lub uchybienie godności pracownika nauki.

2. Postępowanie w sprawach dyscyplinarnych pracowników naukowych lub badawczo-technicznych jest dwuinstancyjne.

3. W sprawach dyscyplinarnych pracowników naukowych lub badawczo-technicznych orzeka w pierwszej instancji komisja dyscyplinarna w NIZP PZH - PIB.

§ 16. 1. Komisja dyscyplinarna, o której mowa w § 15 ust. 3, składa się z czterech członków wybieranych na 4-letnią kadencję.

2. Wybory do komisji dyscyplinarnej, o których mowa w ust. 1, przebiegają w następującym trybie:

1) Dyrektor w drodze zarządzenia o wyborach powołuje komisję wyborczą składającą się z trzech członków spośród pracowników NIZP PZH - PIB nieposiadających biernego prawa wyborczego do komisji dyscyplinarnej oraz wskazuje przewodniczącego komisji;

- 2) czynne prawo wyborcze przysługuje pracownikom naukowym i badawczo-technicznym zatrudnionym w NIZP PZH - PIB w pełnym wymiarze czasu pracy;
 - 3) bierne prawo wyborcze do komisji dyscyplinarnej przysługuje pracownikom posiadającym stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł profesora zatrudnionemu w NIZP PZH - PIB w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż rok od dnia rozpoczęcia procedury wyboru komisji dyscyplinarnej;
 - 4) kandydatury do komisji dyscyplinarnej należy zgłaszać do przewodniczącego komisji wyborczej na zasadach określonych w zarządzeniu, w terminie 14 dni od dnia zarządzenia wyborów przez Dyrektora;
 - 5) komisja wyborcza informuje pracowników NIZP PZH - PIB o terminie wyborów oraz podaje listę kandydatów na członków komisji dyscyplinarnej, co najmniej 7 dni przed wyznaczonym dniem wyborów;
 - 6) głosowanie jest tajne;
 - 7) w skład komisji dyscyplinarnej wchodzi kandydaci, którzy otrzymają kolejno największą liczbę głosów;
 - 8) komisja wyborcza sporządza protokół z wyborów, który przedstawia Dyrektorowi;
 - 9) Dyrektor ogłasza wyniki wyborów na stronie intranetowej NIZP PZH - PIB i na tablicy ogłoszeń.
3. Komisja dyscyplinarna, o której mowa w § 15 ust. 3, rozstrzyga samodzielnie wszelkie zagadnienia faktyczne oraz prawne i nie jest związana rozstrzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnego skazującego wyroku sądu oraz opinii komisji do spraw etyki w nauce.
4. Postanowienia i orzeczenia komisji dyscyplinarnej zapadają zwykłą większością głosów.
5. W przypadku rezygnacji członka komisji dyscyplinarnej, śmierci, choroby uniemożliwiającej sprawowanie funkcji członka komisji, rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy z NIZP PZH - PIB, w jego miejsce wstępuje kandydat, który uzyskał największą liczbę głosów.
6. Komisja dyscyplinarna wszczyna postępowanie dyscyplinarne na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

§ 17. 1. Rzecznika dyscyplinarnego w NIZP PZH - PIB, o którym mowa w § 16 ust. 6, powołuje na 4-letnią kadencję i odwołuje Rada Naukowa, spośród pracowników naukowych posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.

2. Rzecznik dyscyplinarny, o którym mowa w ust. 1, wszczyna postępowanie wyjaśniające na polecenie Rady Naukowej lub z urzędu w przypadkach określonych w ustawie.

Rozdział 7

Zasady gospodarki NIZP PZH - PIB

§ 18. 1. Mienie NIZP PZH - PIB obejmuje własność i inne prawa majątkowe.

2. NIZP PZH - PIB występuje w obrocie we własnym imieniu i na własny rachunek.

3. Gospodarowanie mieniem NIZP PZH - PIB odbywa się zgodnie z zasadami legalności, rzetelności, celowości, gospodarności i oszczędności.

4. NIZP PZH - PIB pokrywa koszty bieżącej działalności z uzyskiwanych przychodów.

5. Podstawą gospodarowania środkami finansowymi pochodzącymi z przychodów z działalności określonej w § 3, z subwencji i dotacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸, a także z innych źródeł jest roczny plan finansowy NIZP PZH - PIB ustalony przez Dyrektora, po zaopiniowaniu przez Radę Naukową.

6. Roczny plan finansowy obejmuje:

1) przychody własne;

2) subwencje i dotacje z budżetu państwa;

3) koszty, w tym:

a) wynagrodzenia i naliczane od nich składki,

b) płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań,

c) koszty majątkowe.

7. NIZP PZH - PIB sporządza roczne sprawozdanie finansowe na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹.

8. Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w ust. 7, podlega badaniu przez biegłego rewidenta w imieniu firmy audytorskiej, w sytuacji, gdy NIZP PZH - PIB spełnia warunki, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości.

⁸ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.

⁹ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.

9. Wyboru firmy audytorskiej dokonuje minister właściwy do spraw zdrowia.
10. Sprawozdanie finansowe NIZP PZH - PIB zatwierdza minister właściwy do spraw zdrowia.
11. Roczne sprawozdanie finansowe oraz informację o zarządzaniu składnikami mienia trwałego NIZP PZH - PIB Dyrektor podaje do publicznej wiadomości na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw zdrowia w Biuletynie Informacji Publicznej, niezwłocznie po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez ministra.
12. Tryb i zasady podziału zysku lub pokrycia straty reguluje ustawa.

§ 19. 1. NIZP PZH - PIB tworzy fundusze i dysponuje nimi na zasadach określonych w ustawie.

2. Niewykorzystane w danym roku kalendarzowym środki funduszy NIZP PZH - PIB przechodzą na rok następny.

3. NIZP PZH - PIB może tworzyć następujące fundusze:

- 1) badań własnych, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 2) stypendialny, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 3) wdrożeń, który tworzy się ze środków przekazanych NIZP PZH - PIB na podstawie umów przez przedsiębiorców wdrażających wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych NIZP PZH - PIB, z tytułu osiągnięcia wymiernych efektów ekonomicznych wdrożenia;
- 4) nagród, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy.

§ 20. 1. Realizując zadania związane z prowadzonymi badaniami naukowymi, pracami rozwojowymi i innymi działaniami na rzecz ochrony zdrowia ludności NIZP PZH - PIB może prowadzić, na zasadach określonych w ustawie, działalność inną niż wymieniona w § 3 i § 4, w szczególności w zakresie:

- 1) organizacji i obsługi sympozjów, zjazdów, konferencji, kursów, posiedzeń naukowo-szkoleniowych organizowanych przez NIZP PZH - PIB lub przy współudziale NIZP PZH - PIB, imprez o podobnym charakterze oraz imprez towarzyszących;
- 2) sprzedaży praw do korzystania z zastrzeżonych przez NIZP PZH - PIB znaków;
- 3) sprzedaży praw do korzystania z przysługujących NIZP PZH - PIB praw autorskich w zakresie nieobjętym w pkt 2;
- 4) usług konsultingowych i działalności doradczej;

- 5) badań i analiz związanych z jakością oraz wartością odżywczą żywności, bezpieczeństwem żywności, jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i jakością powietrza wewnątrz pomieszczeń;
- 6) pozostałych usług doradztwa w obszarze prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania;
- 7) działalności rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego;
- 8) wykonywania badań i analiz ekonomicznych oraz technicznych;
- 9) wydawania czasopism naukowych i innych publikacji;
- 10) działalności hotelowej i podobnych obiektów zakwaterowania, a także pozostałego zakwaterowania;
- 11) przetwarzania danych, zarządzania stronami internetowymi (hosting) i podobnej działalności;
- 12) pozostałej działalności usługowej w zakresie technologii informatycznych i komputerowych;
- 13) wynajmu i zarządzania nieruchomościami własnymi i dzierżawionymi;
- 14) wynajmu i dzierżawy maszyn i urządzeń;
- 15) działalności usługowej wspomagającej transport lądowy;
- 16) pozostałej usługowej działalności gastronomicznej;
- 17) sprzedaży mienia ruchomego NIZP PZH - PIB;
- 18) sprzedaży pożytków naturalnych;
- 19) usług kserograficznych i graficznych;
- 20) przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych;
- 21) innym, związanym z działalnością NIZP PZH - PIB.

2. Działalność określona w ust. 1 jest wyodrębniona pod względem finansowym i rachunkowym.

§ 21. 1. NIZP PZH - PIB w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową, za zgodą ministra właściwego do spraw zdrowia, może tworzyć spółki kapitałowe i obejmować lub nabywać akcje i udziały w takich spółkach oraz osiągać przychody z tego tytułu.

2. Przedmiot działalności spółek, o których mowa w ust. 1, musi być związany z prowadzonymi przez NIZP PZH - PIB badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi, o których mowa w § 3 i § 4.

§ 22. Źródłami finansowania zadań NIZP PZH - PIB są środki finansowe:

- 1) uzyskiwane ze źródeł, o których mowa w art. 18 ust. 7 i 8 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych;
- 2) uzyskane na zasadach określonych w art. 21 ust. 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych;
- 3) z tytułu wykonywanej działalności leczniczej;
- 4) na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych;
- 5) uzyskiwane z innych źródeł.

Rozdział 8

Reprezentacja i przedstawicielstwo NIZP PZH - PIB

- § 23.** 1. Dyrektor jest upoważniony do samodzielnego dokonywania czynności prawnych w imieniu NIZP PZH - PIB, a zastępcy w granicach przyznaných im uprawnień.
2. Dyrektor może udzielać prokury oraz ustanawiać pełnomocników do wykonania określonych zadań ustalając zakres i czas ich umocowania.

Rozdział 9

Postanowienia końcowe

- § 24.** 1. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Statutem mają zastosowanie przepisy powszechnie obowiązującego prawa.
2. Traci moc Statut NIZP PZH - PIB zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw zdrowia w dniu 10 grudnia 2021 r.
3. Niniejszy Statut wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia.